

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
WRZESIEŃ 2019**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 372

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz), Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitety Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2019

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 372. W badaniu uczestniczyło 239 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
	1) Produkcja	11
	2) Zamówienia	13
	3) Zamówienia eksportowe	15
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	17
	5) Ceny	19
	6) Zatrudnienie	21
	7) Sytuacja finansowa	23
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	25
III.	SUMMARY	27

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. We wrześniu wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zmniejszyła się w skali miesiąca o 0,2 pkt. Obecnie wynosi -10,6 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 12,1 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury obniżyła się w ciągu miesiąca o 0,5 pkt i jest równa -9,4 pkt. Jest zarazem niższa niż przed rokiem o 9,8 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika spadła o 2,5 pkt do poziomu -24,1 pkt. Jest o 35,7 pkt niższa od wartości sprzed roku.

2. Pogorszenie koniunktury odnotowały tylko przedsiębiorstwa zatrudniające od 251 do 500 pracowników. Wskaźnik koniunktury zmniejszył swoją wartość dla tej grupy o 9,6 pkt, do wysokości -14,8 pkt. Dla pozostałych grup wartości wskaźnika koniunktury wzrosły; najbardziej, o 3,1 pkt, dla przedsiębiorstw zatrudniających ponad 500 osób. Wartość IRGIND dla tej grupy wynosi -18,7 pkt. Dla przedsiębiorstw zatrudniających do 50 pracowników oraz od 51 do 250 wzrost wartości wskaźnika wyniósł 2,5 i 2,3 pkt, do poziomu, odpowiednio: -10 i 3,3 pkt. Dla wszystkich wyróżnionych grup odnotowano spadki wartości wskaźnika koniunktury w skali roku.

3. W przekroju według głównych grup produktowych wzrost wartości wskaźnika odnotowano tylko dla producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 8,5 pkt, do poziomu -6,8 pkt). W pozostałych grupach produktów koniunktura pogorszyła się. Największy spadek wartości IRGIND, o 6,9 pkt, zanotowano dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra inwestycyjne. Zbliżony spadek, o 6,7 pkt, miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku. Nieco mniejszy, o 5,5 pkt, u producentów półproduktów. Najwyższą wartość, -6,8 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw produkujących nietrwałe dobra konsumpcyjne, a najniższą, -21,7 pkt, wytwórców dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku. Dla wszystkich grup wartości wskaźnika są niższe niż przed rokiem.

4. Poprawę koniunktury odnotowano w czterech makroregionach: północno-zachodnim, południowo-zachodnim, wschodnim i w województwie mazowieckim. Wskaźnik koniunktury zwiększył swoją wartość dla tych makroregionów odpowiednio o: 10,3, 18,5, 17,3 i 5,8 pkt. W pozostałych regionach koniunktura pogorszyła się. Największy spadek wartości wskaźnika, o 17,9 pkt, odnotowano dla makroregionu północnego, a najniższy, o 9,1 pkt, dla makroregionu południowego. Najniższą wartość, -22,6 pkt, wskaźnik przyjął dla makroregionu centralnego, a najwyższą, 6,1 pkt, dla makroregionu północno-zachodniego. W każdym przypadku wartości wskaźnika są niższe niż rok temu.

5. Podobnie jak przed miesiącem, także we wrześniu zmiany wartości wskaźnika koniunktury i głównych sald są negatywne. Ujemnemu oddziaływaniu czynników sezonowych towarzyszy nasilające się, niekorzystne działanie czynników cyklicznych. Roczne spadki wartości sald i wskaźnika koniunktury są większe niż w sierpniu. W dalszym ciągu salda dotyczące zamówień przyjmują najniższe wartości spośród wszystkich sald. Przewidywania na najbliższe miesiące są raczej pesymistyczne. Opinie przedsiębiorstw prywatnych i publicznych różnią się, głównie w ocenie stanu bieżącego.

6. Spadła wielkość produkcji. Wartość salda zmniejszyła się w skali miesiąca o 1,2 pkt do poziomu -12,4 pkt. Jest zarazem niższa od wartości sprzed roku o 16,4 pkt. O spadku poziomu produkcji informują tylko firmy prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości produkcji miał miejsce u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda obniżyła się o 7,8 pkt), a najmniejszy u producentów dóbr inwestycyjnych (o 0,6 pkt). Firmy spodziewają się wzrostu poziomu produkcji w nadchodzących miesiącach.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień zwiększyła się o 1,2 pkt w ciągu miesiąca i wynosi -22,1 pkt. Wzrost wartości salda zanotowano dla firm z obu sektorów własnościowych. Obecna wartość salda ogółem jest ujemna i niższa od wartości sprzed roku 18,7 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost wielkości zamówień miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda zwiększyła się o 5,6 pkt), a największy spadek w produkcji półproduktów (o 11,6 pkt). Przewidywany jest wzrost poziomu zamówień w najbliższych miesiącach.

8. Zmniejszyła się natomiast wielkość zamówień eksportowych. Wartość salda spadła w ciągu miesiąca o 3,2 pkt. Spadek wartości salda odnotowano jedynie dla firm prywatnych. Obecna wartość salda ogółem wynosi -25,7 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 20 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień eksportowych odnotowano w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda obniżyła się o 15 pkt), a wzrost tylko w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 0,4 pkt). Firmy prognozują wzrost poziomu zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach.

9. Poziom zapasów zmniejszył się w ciągu miesiąca o 5,4 pkt. Spadek wartości salda zanotowano zarówno dla firm prywatnych jak i publicznych. Obecna wartość salda ogółem, -0,3 pkt, jest niższa od wartości sprzed roku o 0,1 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zapasów miał miejsce w produkcji półproduktów (wartość salda zmniejszyła się o 10,7 pkt), a największy wzrost w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 10 pkt). Spodziewany jest dalszy spadek wielkości zapasów w następnych miesiącach.

10. Obniżyło się tempo wzrostu cen wyrobów gotowych. Obecna wartość salda, 7,8 pkt, jest niższa od wartości sprzed miesiąca o 1,3 pkt, a od wartości sprzed roku o 7,0 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych spadek poziomu cen miał miejsce wyłącznie u producentów półproduktów (wartość salda niższa o 5,5 pkt od wartości sprzed miesiąca), a największy wzrost u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 5,0 pkt). Ankietowani przewidują, że w najbliższym okresie wzrost cen ich produktów przyspieszy.

11. Zmniejszyła się wielkość zatrudnienia. Wartość salda obniżyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 4,3 pkt i wynosi -5,1 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 3,5 pkt. Spadek wielkości zatrudnienia miał miejsce tylko w firmach prywatnych. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości zatrudnienia odnotowano u producentów półproduktów (wartość salda niższa o 6,6 pkt), a wzrost jedynie u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 3,9 pkt). Przewidywany jest dalszy spadek poziomu zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

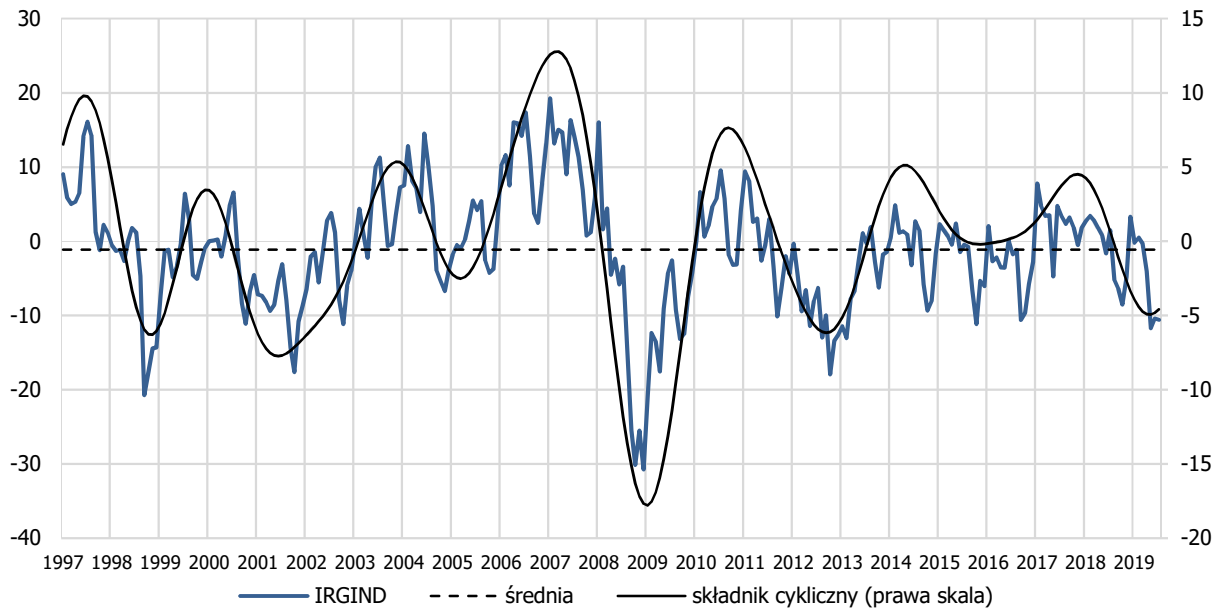
12. Sytuacja finansowa przetwórców pogorszyła się, o czym informują firmy z obu sektorów własnościowych. Wartość salda zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 7,9 pkt do wysokości -19,9 pkt. W ciągu roku wartość salda spadła o 13,6 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największe pogorszenie się sytuacji finansowej miało miejsce u producentów półproduktów (spadek wartości salda o 19 pkt), a poprawa wyłącznie u producentów dóbr inwestycyjnych (o 0,2 pkt). Przewidywania dot. nadchodzących miesięcy są zgodne – sytuacja finansowa firm prywatnych i publicznych ulegnie dalszemu pogorszeniu.

13. Poprawiły się oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. W ciągu miesiąca saldo zwiększyło swoją wartość o 4,7 pkt. Obecnie wynosi ona -17,3 pkt i jest o 12 pkt niższa do wartości sprzed roku. Lepiej niż przed miesiącem stan gospodarki oceniają zarówno firmy prywatne jak i publiczne. W przekroju według głównych grup produktowych największą poprawę opinii zanotowano u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła o 15 pkt),

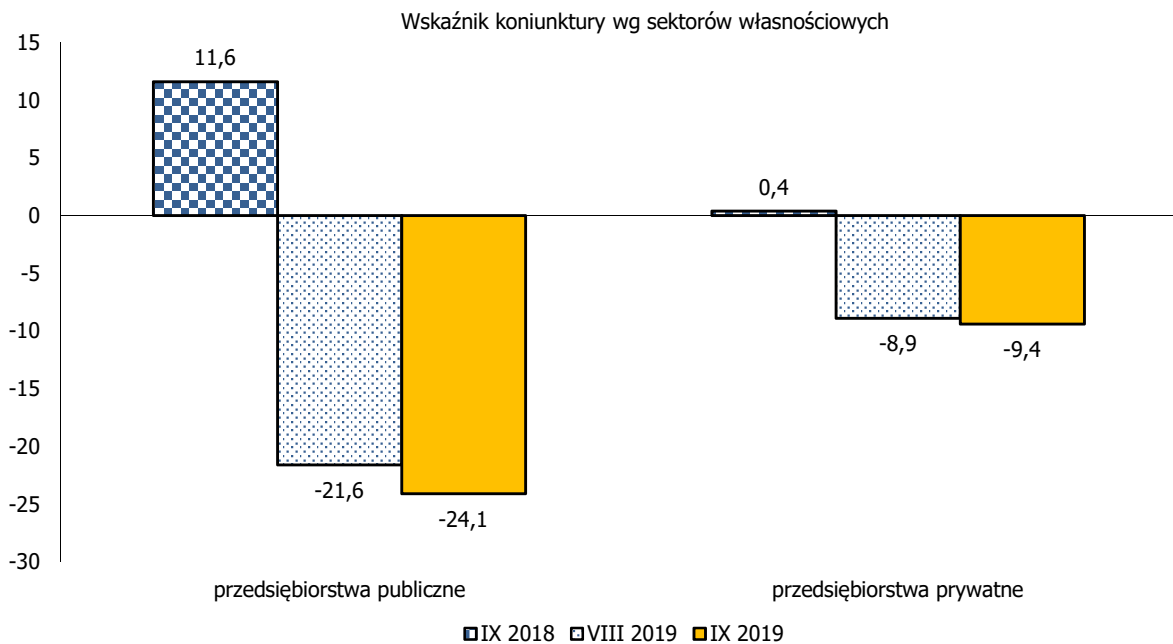
a pogorszenie się tylko u producentów półproduktów (o 6,0 pkt). Ankietowani prognozują pogorszenie ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju w nadchodzących miesiącach.

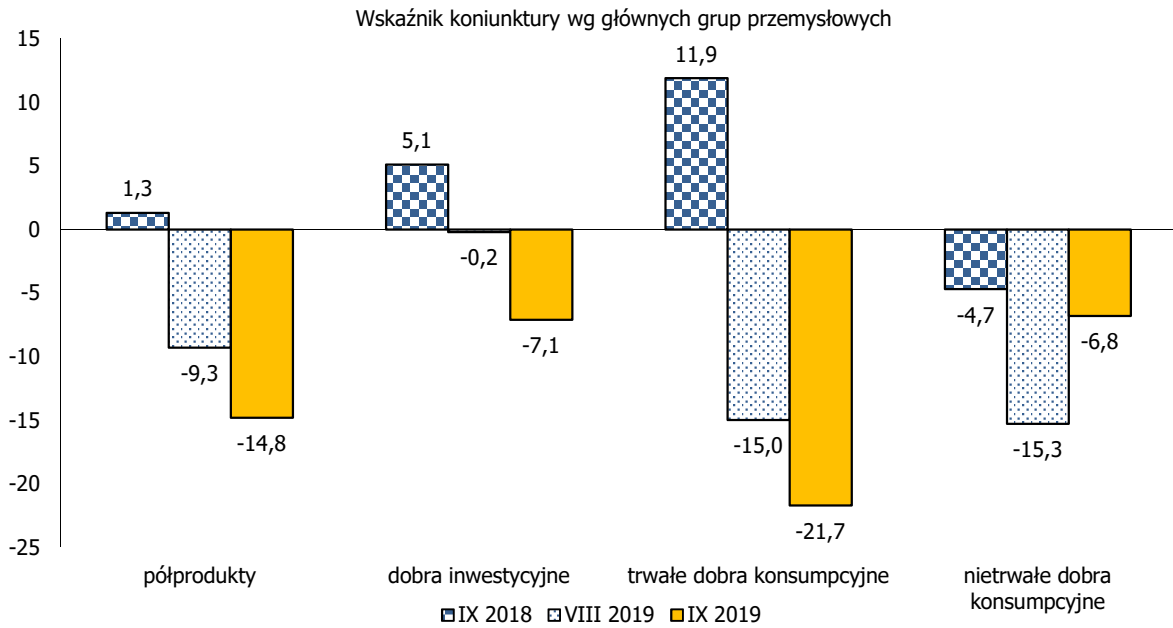
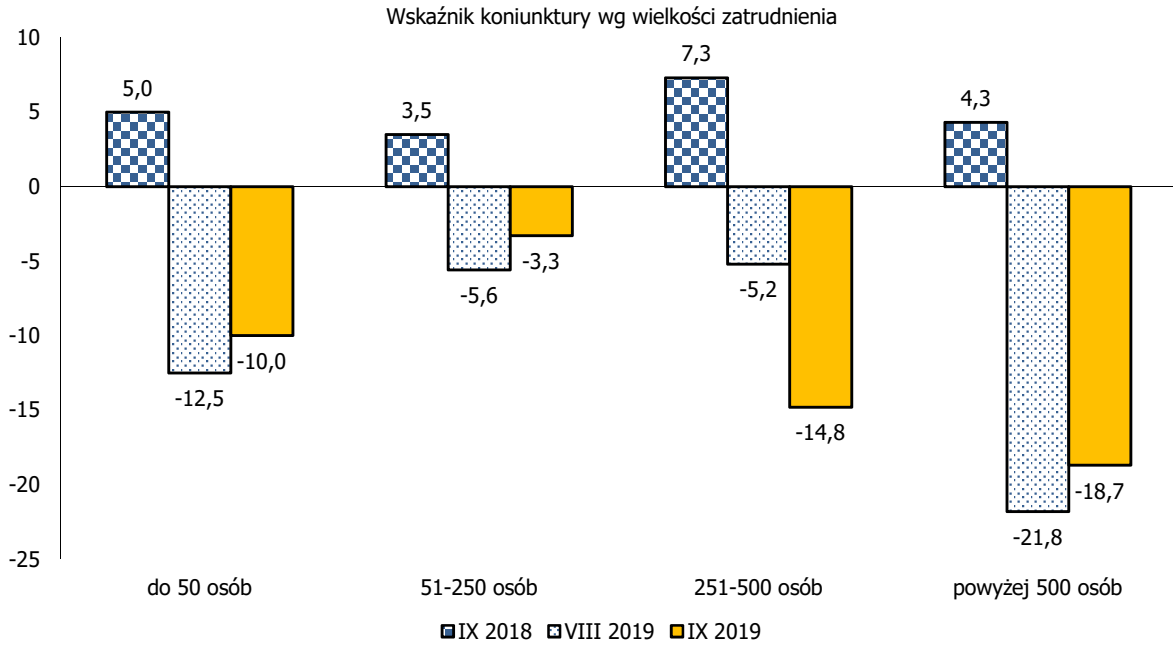
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

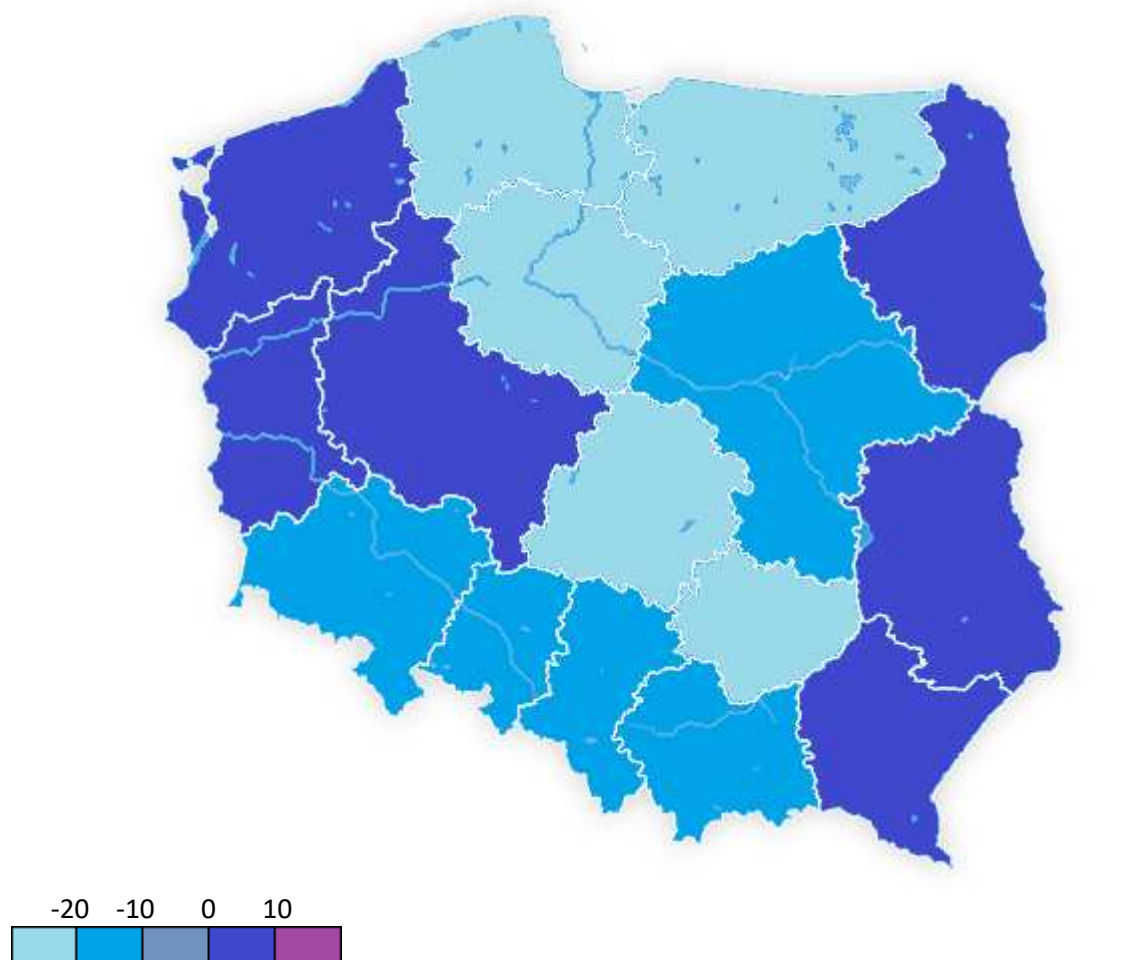

składowe salda	IX'18	V'19	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19
1. wielkość produkcji – przewidywania	7,7	7,5	-1,4	-5,8	-2,9	-10,0
2. wielkość zamówień – stan	-3,4	-8,3	-9,8	-21,2	-23,3	-22,1
3. zapasy - stan	-0,2	0,0	0,9	8,2	5,1	-0,3
wskaźnik koniunktury (IRGIND): (1.+2.-3.)/3	1,5	-0,3	-4,0	-11,7	-10,4	-10,6

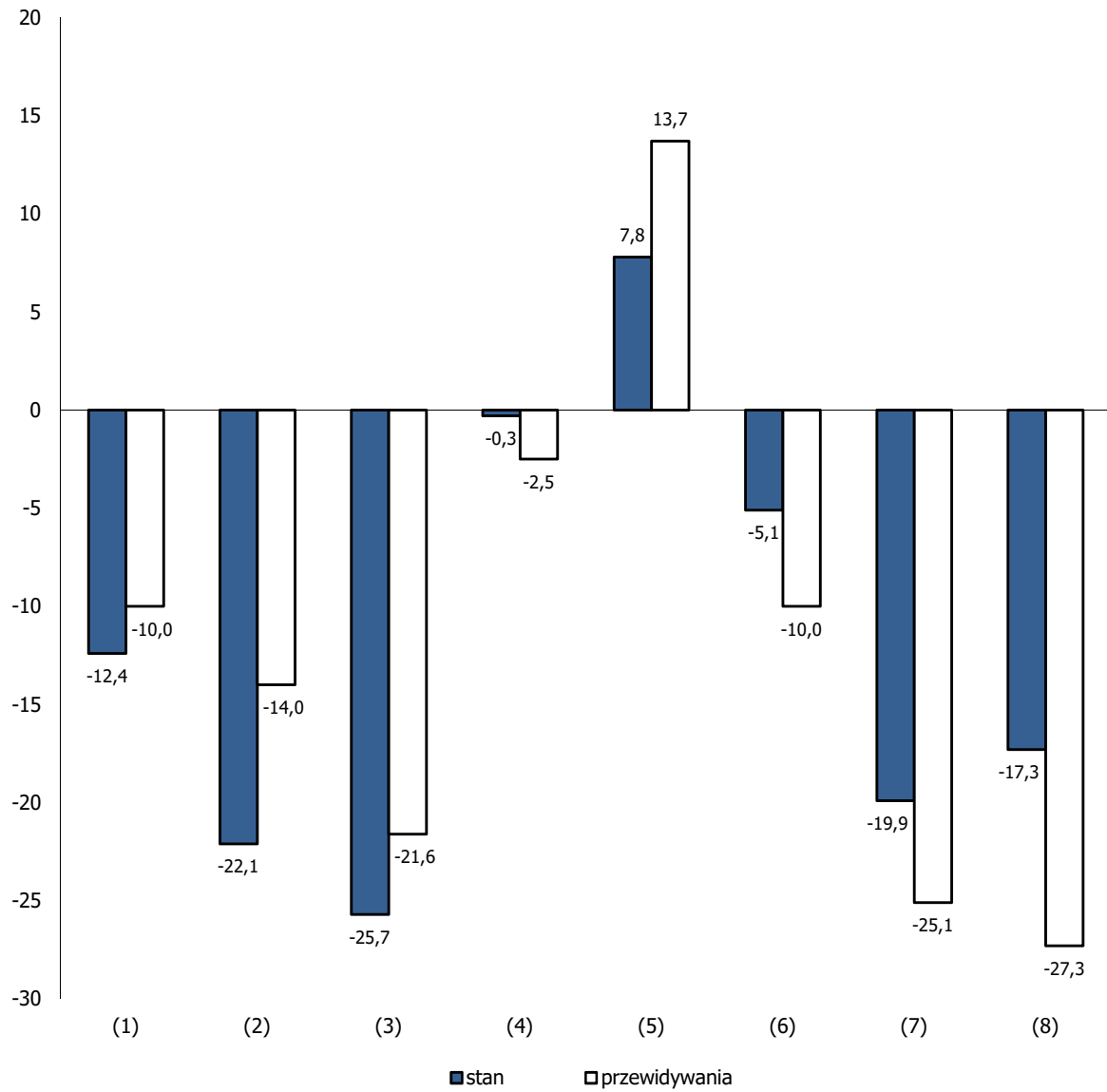

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	IX'18	VIII'19	IX'19
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	0,8	-3,3	-12,4
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	6,2	-4,2	6,1
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	1,8	-30,7	-12,2
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	12,9	-2,2	-20,1
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-19,9	-13,0	-22,6
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	16,6	-12,9	4,4
Województwo mazowieckie	-6,6	-23,2	-17,4

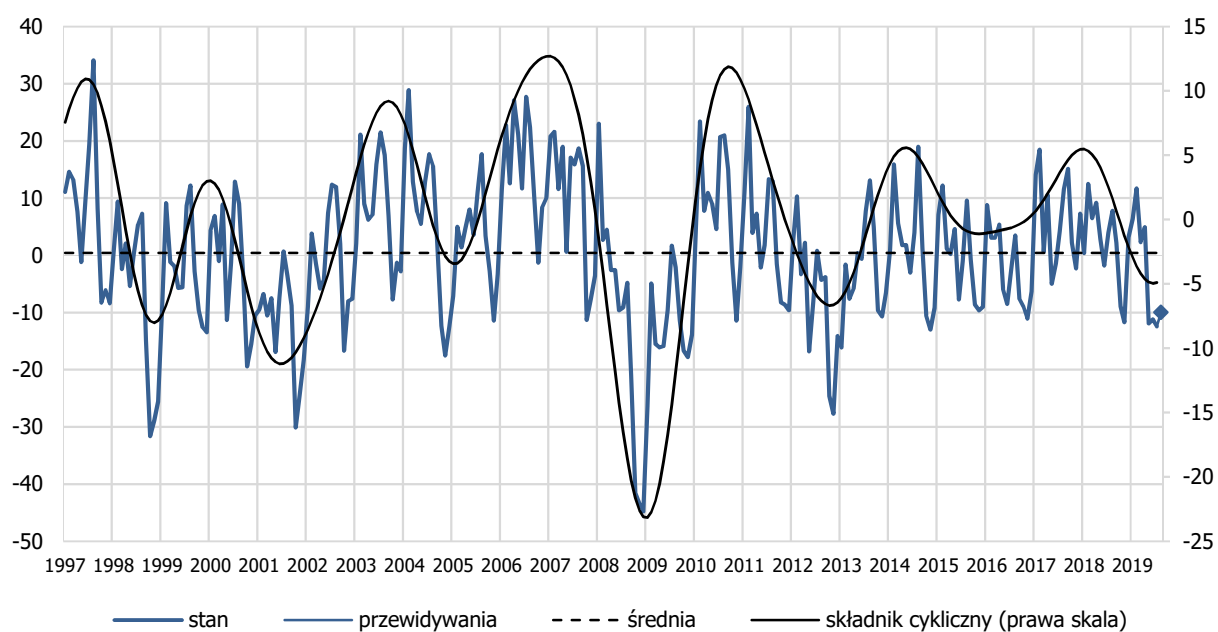
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

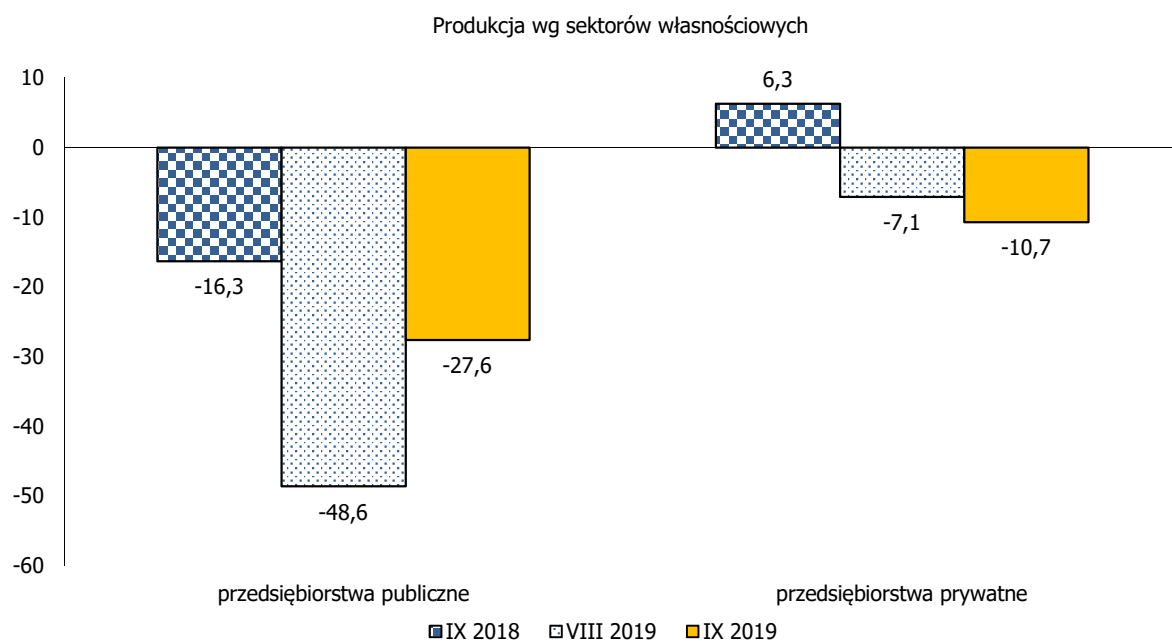
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej

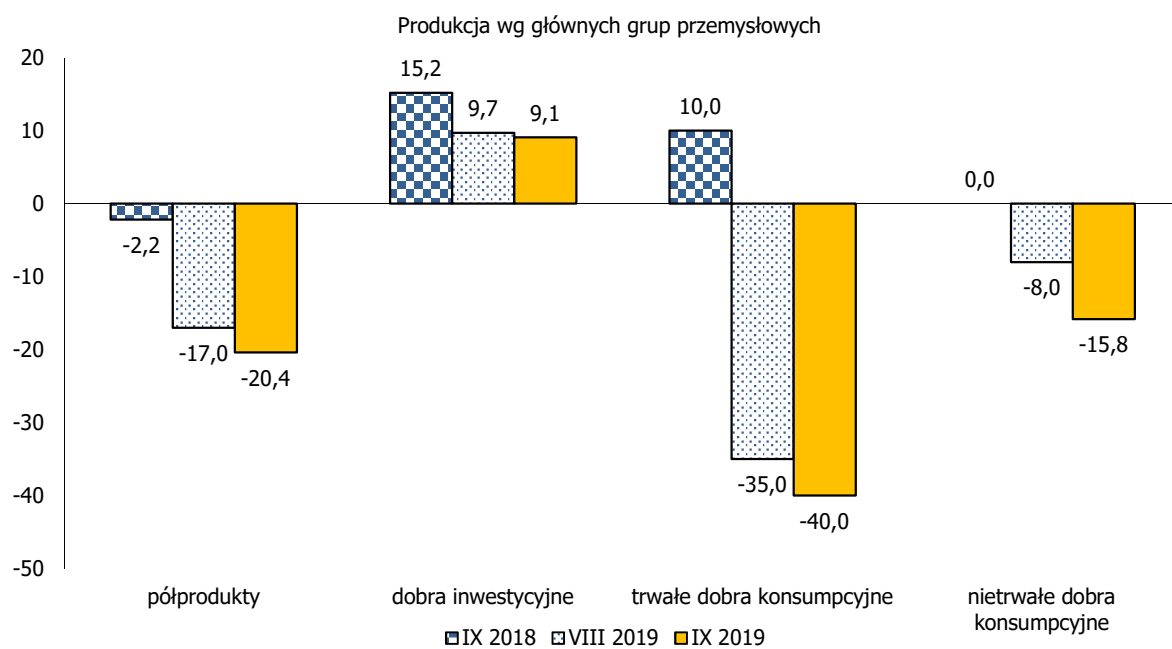
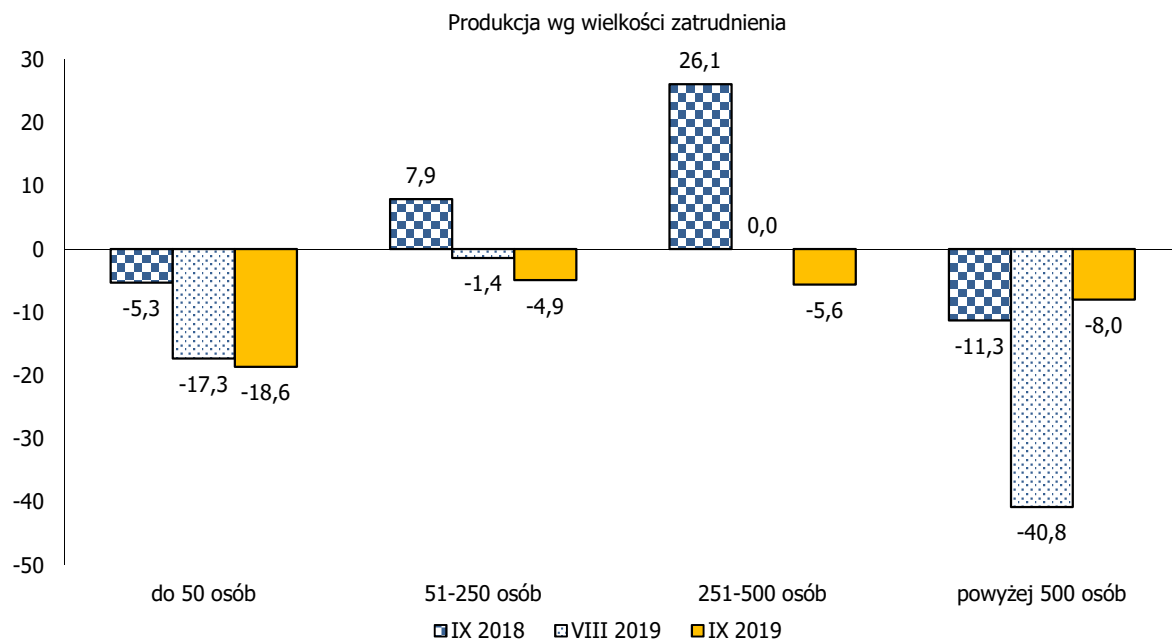
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

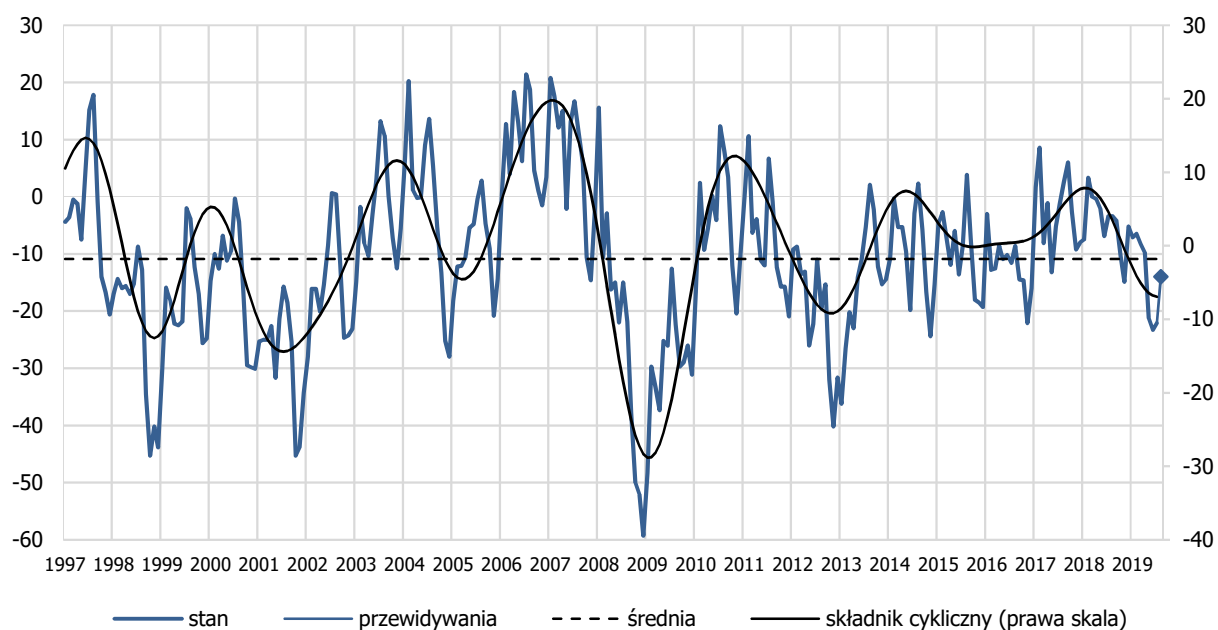

	IX'18	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19	przewidywania
wzrost	25,8	22,2	17,9	19,4	18,1	18,4
brak zmiany	52,5	60,5	52,2	50,0	51,5	53,2
spadek	21,7	17,3	29,9	30,6	30,5	28,4
saldo (1.-3.)	4,0	4,9	-11,9	-11,2	-12,4	-10,0

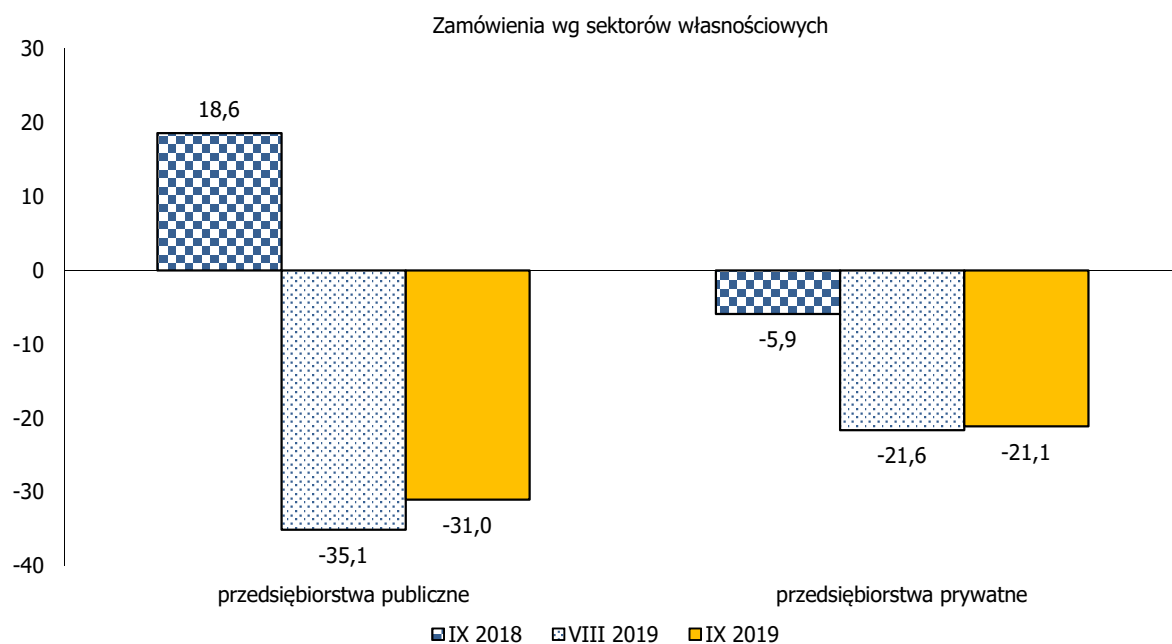

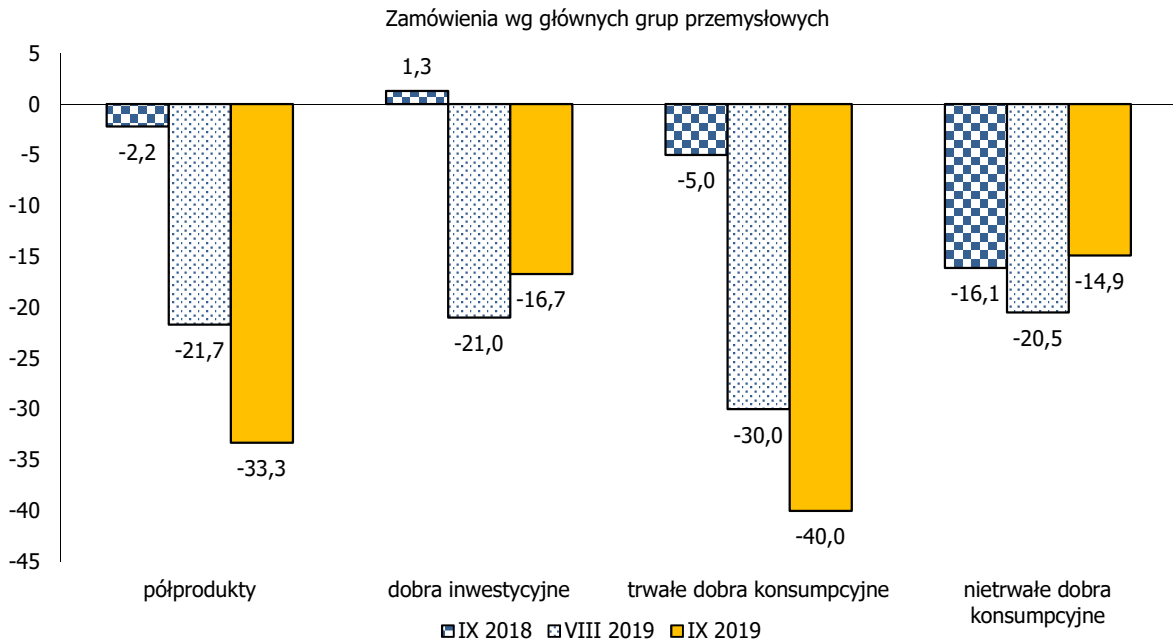
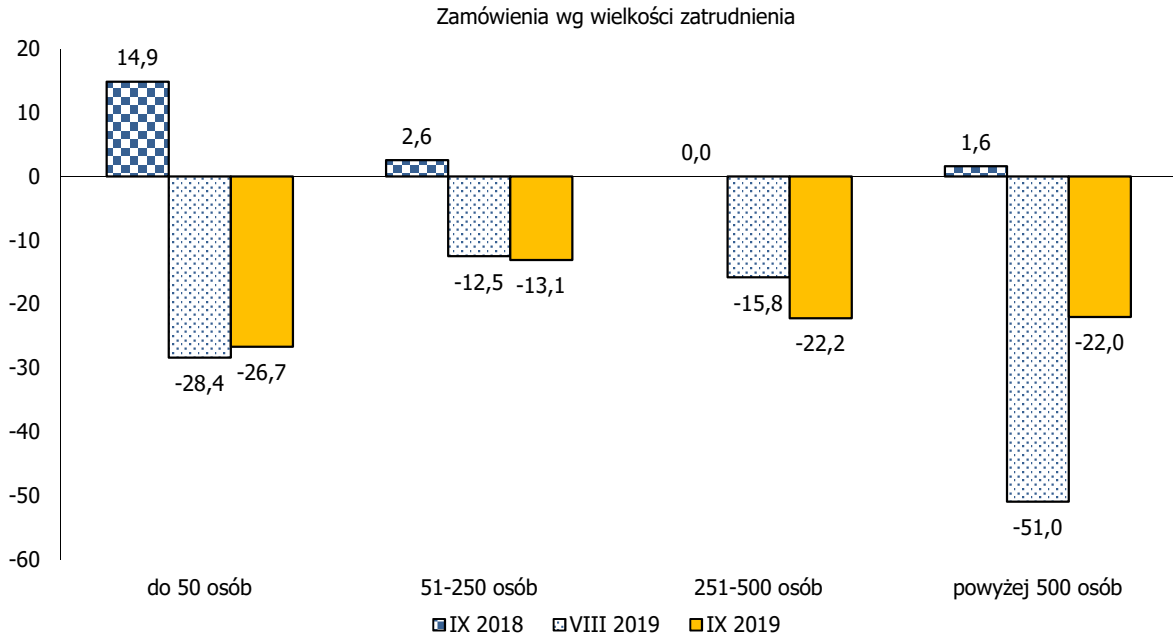

2. Zamówienia ogółem

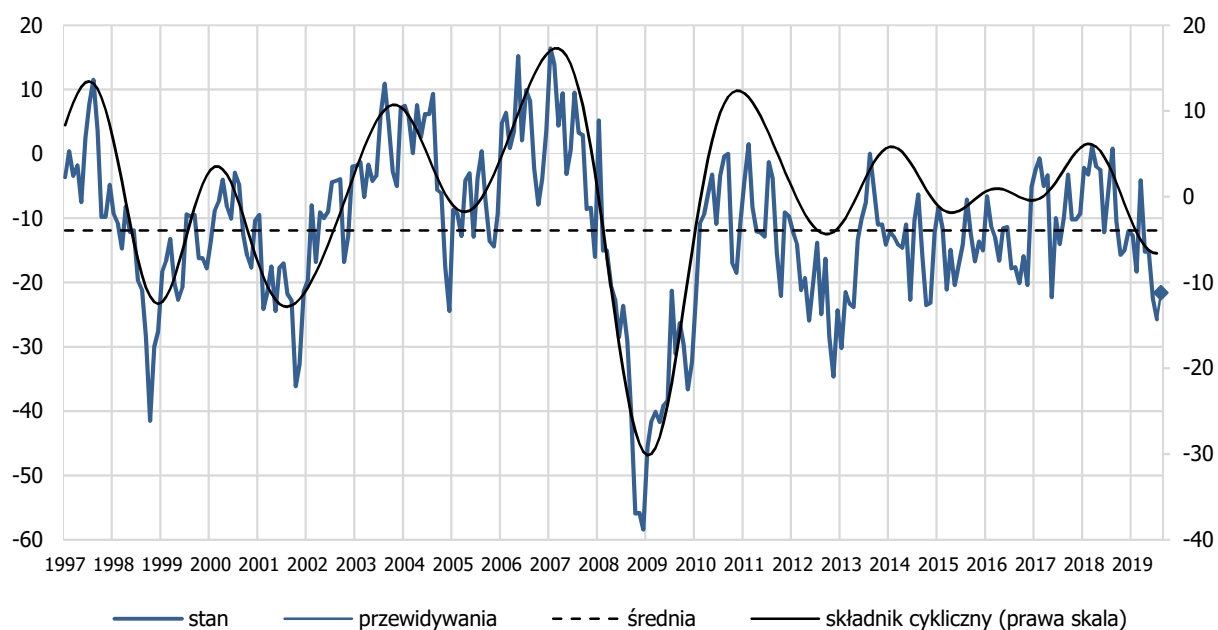

	IX'18	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19	przewidywania
wzrost	21,4	17,0	13,1	15,3	12,1	15,9
brak zmiany	53,9	56,3	52,6	46,1	53,6	54,3
spadek	24,8	26,7	34,3	38,6	34,2	29,8
saldo (1.-3.)	-3,4	-9,8	-21,2	-23,3	-22,1	-14,0

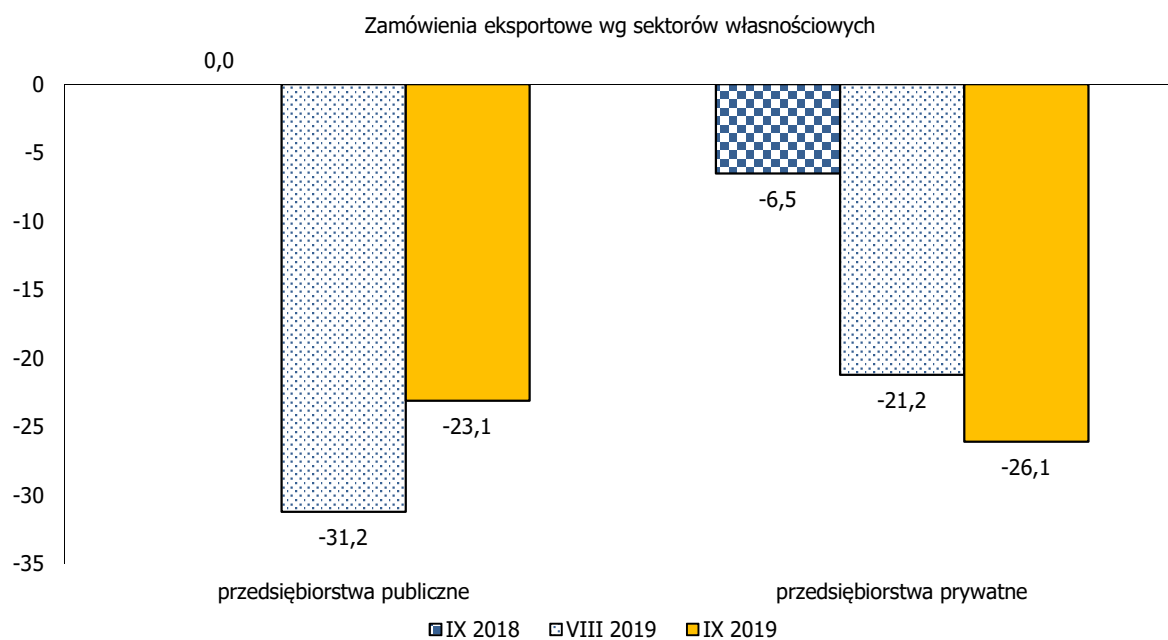

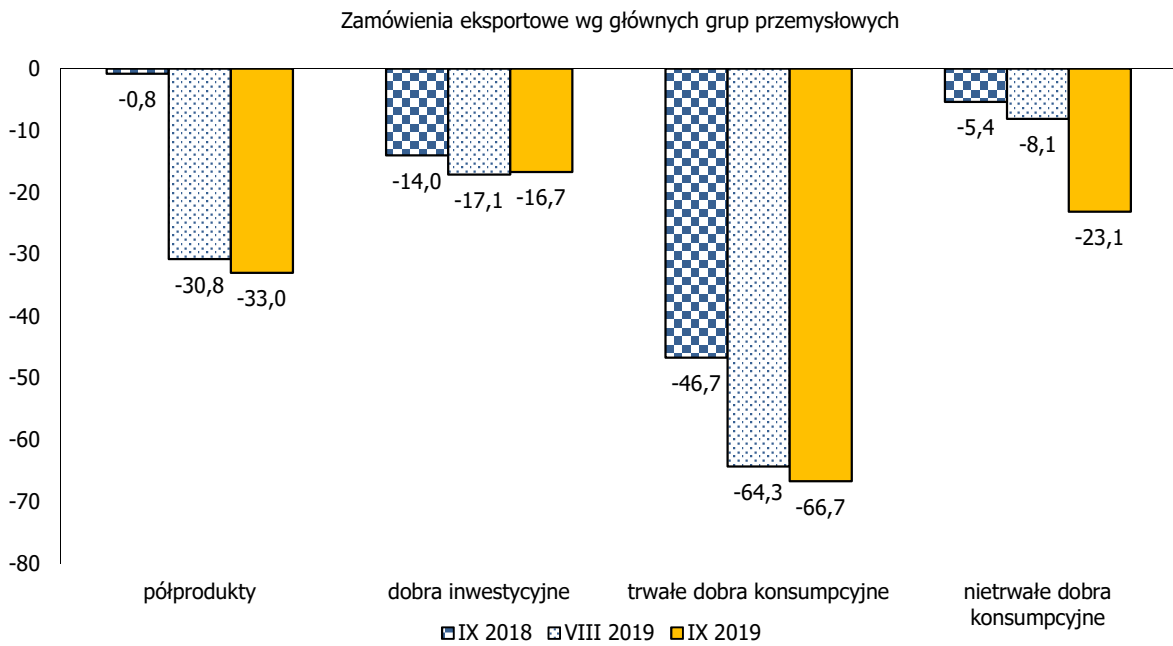
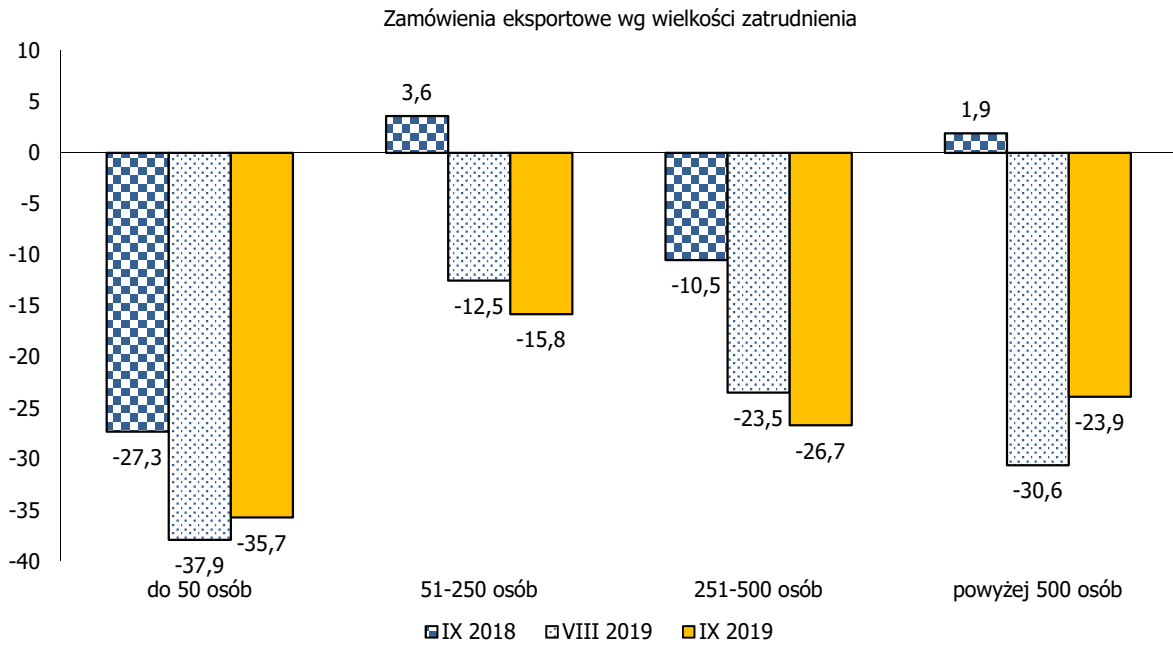

3. Zamówienia eksportowe

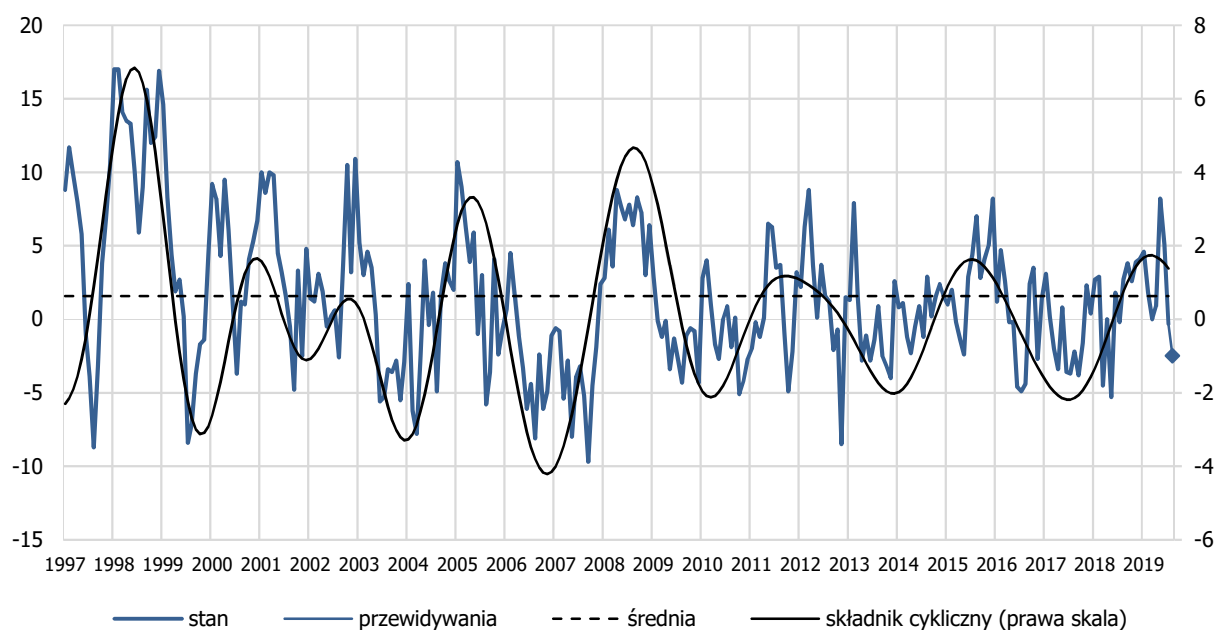

	IX'18	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19	przewidywania
wzrost	15,7	14,3	15,6	12,5	11,9	13,1
brak zmiany	62,9	56,2	53,8	52,5	50,5	52,1
spadek	21,4	29,5	30,7	35,0	37,6	34,7
nie dotyczy	52,5	52,7	61,3	50,8	70,5	68,5
saldo (1.-3.)	-5,7	-15,2	-15,1	-22,5	-25,7	-21,6

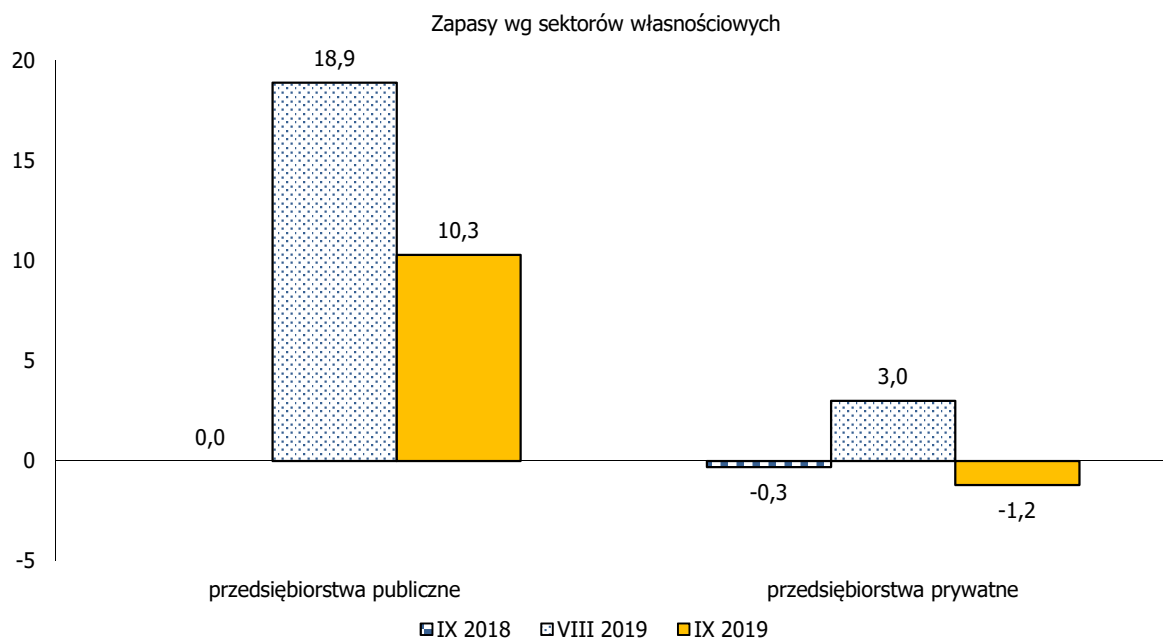

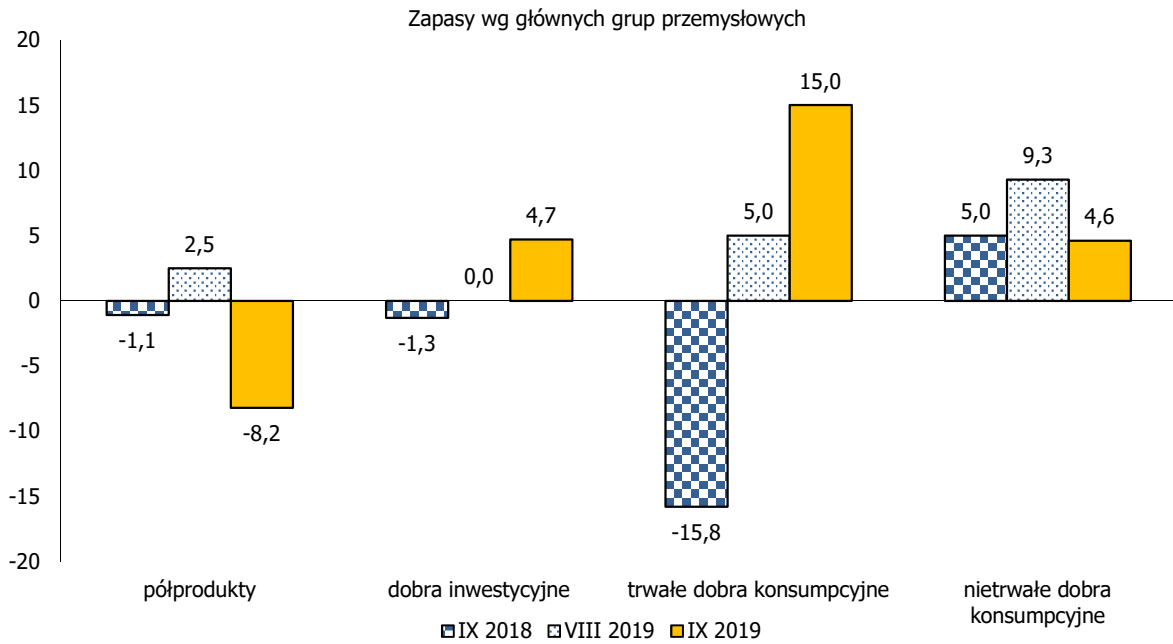
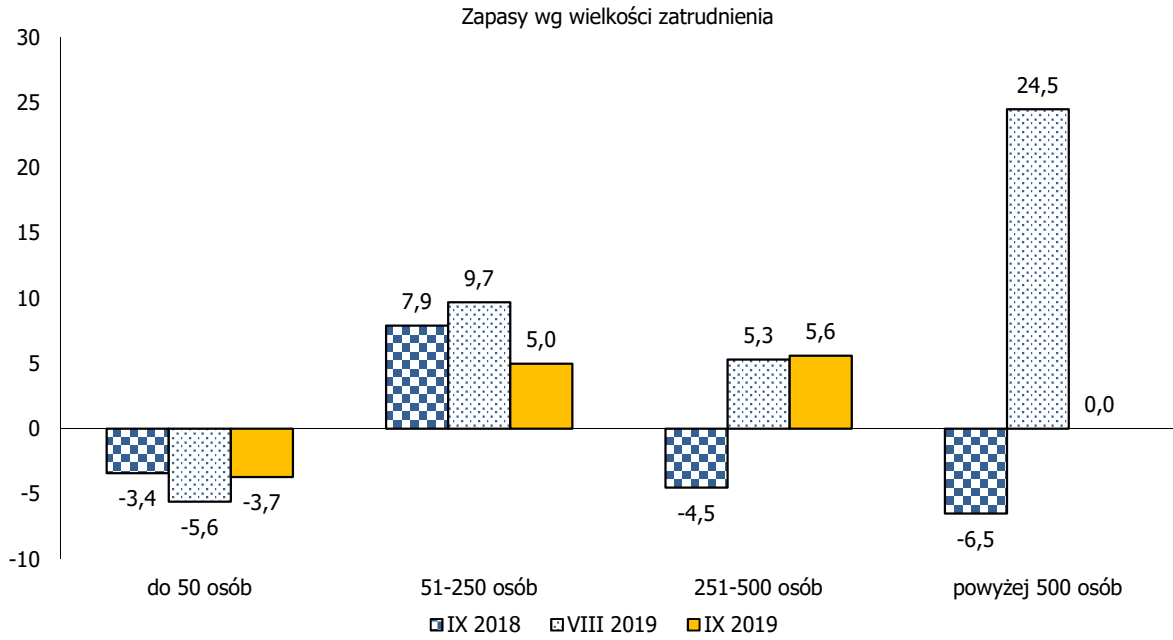

4. Zapasy

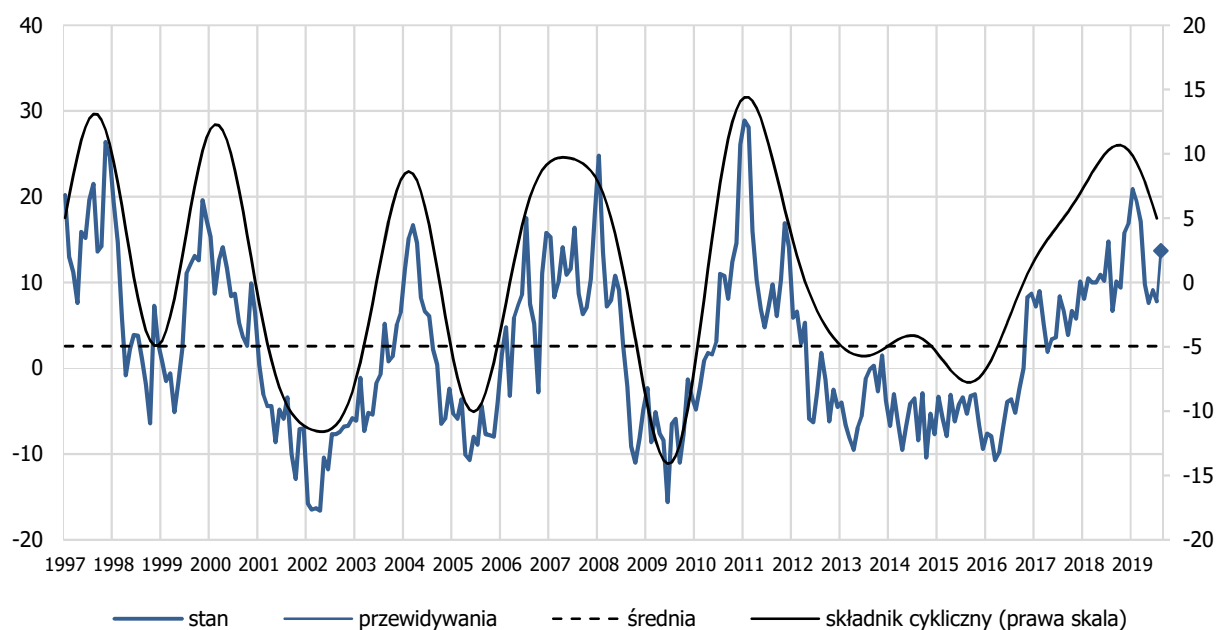

	IX'18	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19	przewidywania
wzrost	11,5	14,3	20,8	19,7	16,0	11,5
brak zmiany	76,8	72,2	66,6	65,7	67,8	74,5
spadek	11,7	13,5	12,6	14,6	16,3	14,0
saldo (1.-3.)	-0,2	0,9	8,2	5,1	-0,3	-2,5

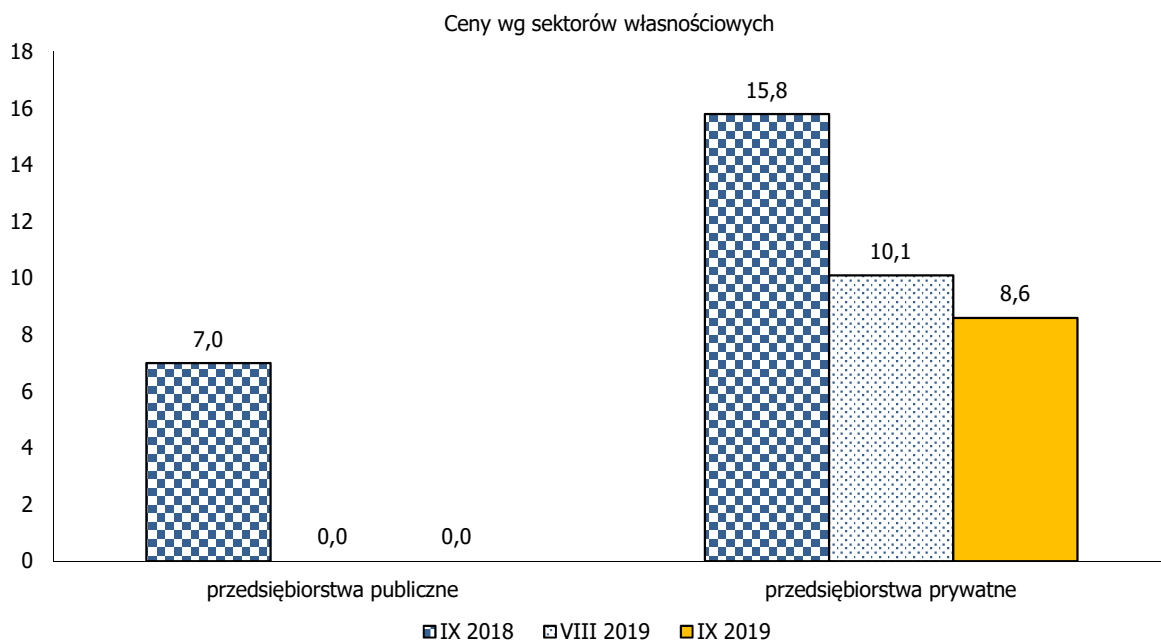

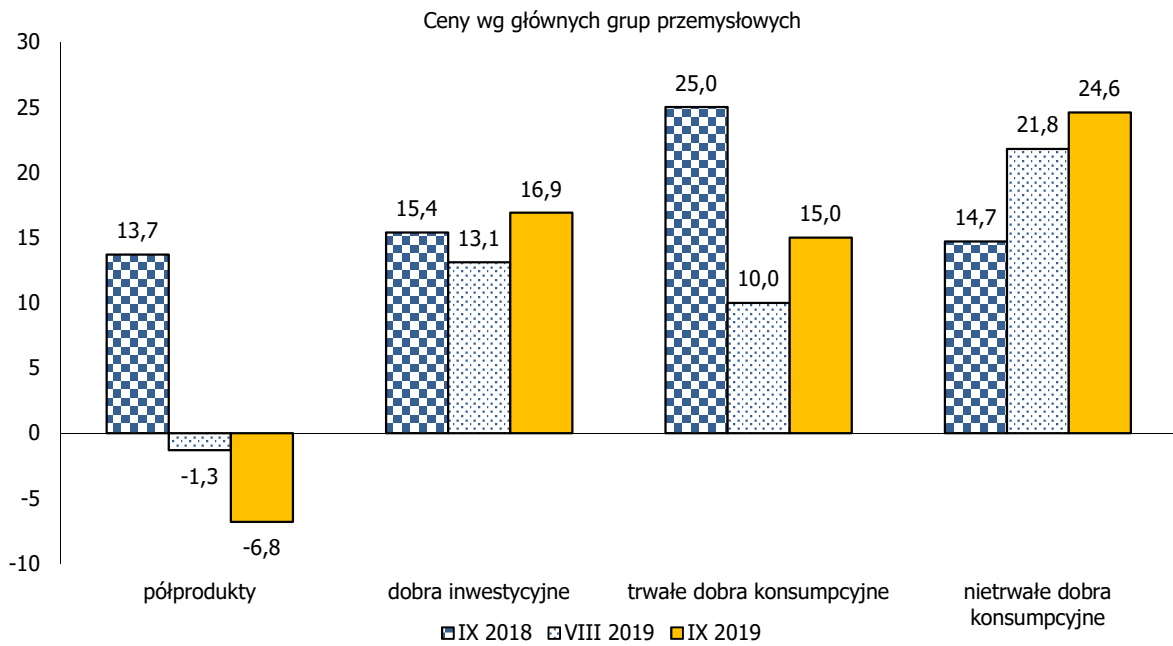
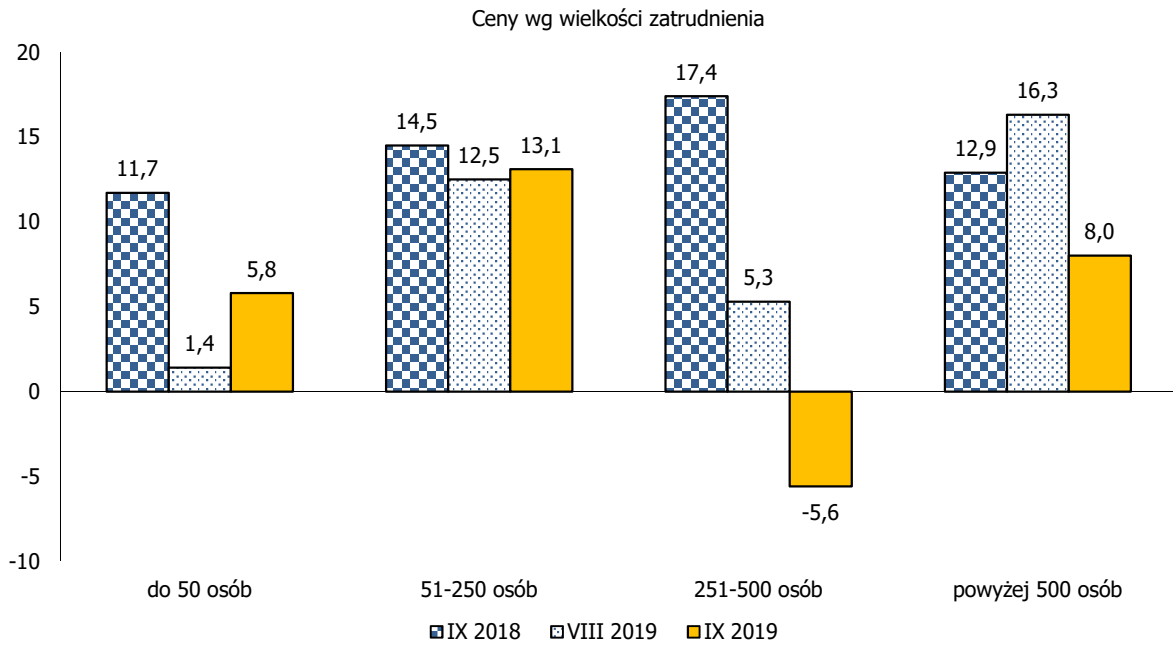

5. Ceny

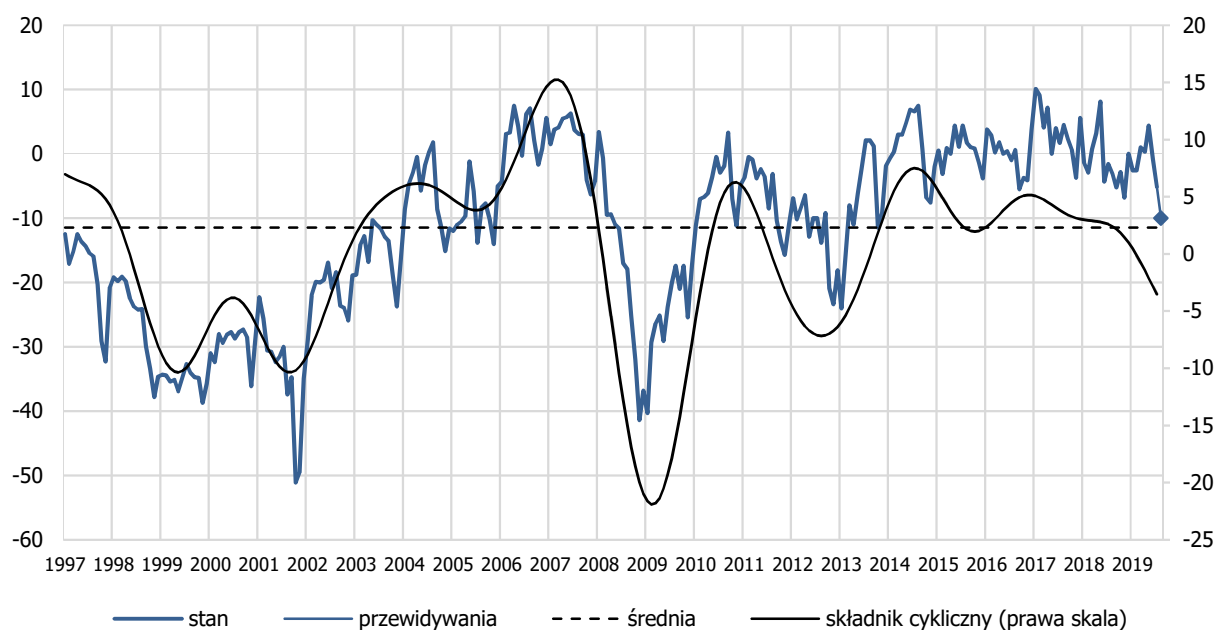

	IX'18	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19	przewidywania
wzrost	20,4	15,6	14,3	15,1	15,9	22,1
brak zmiany	73,9	78,6	78,9	79,0	76,0	69,5
spadek	5,6	5,8	6,8	5,9	8,1	8,4
saldo (1.-3.)	14,8	9,8	7,6	9,1	7,8	13,7

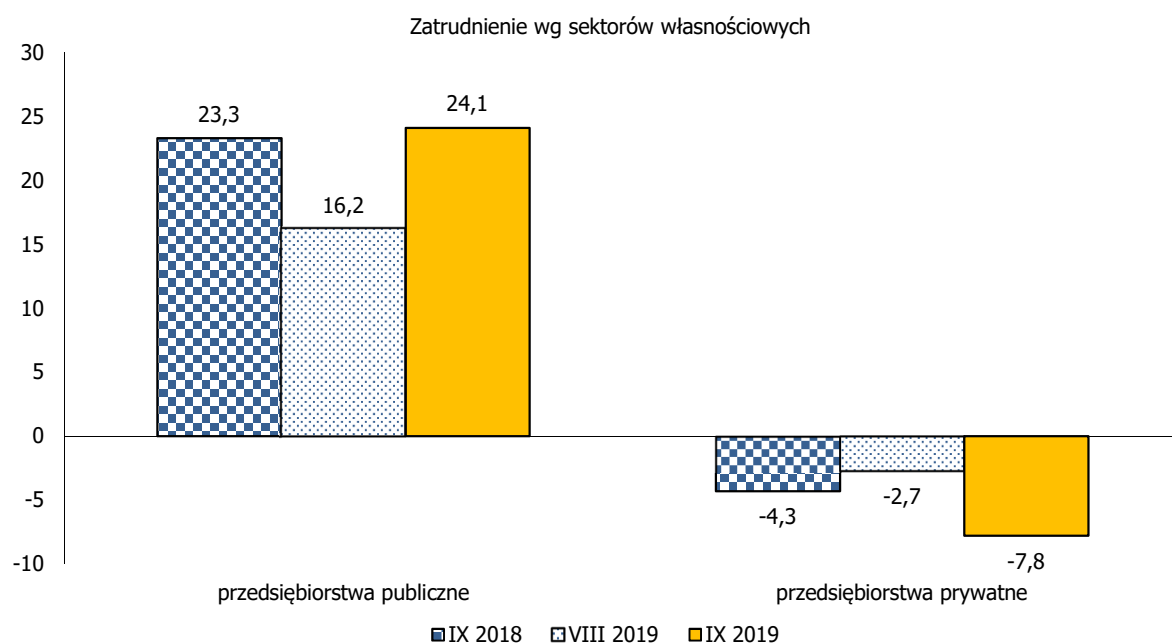

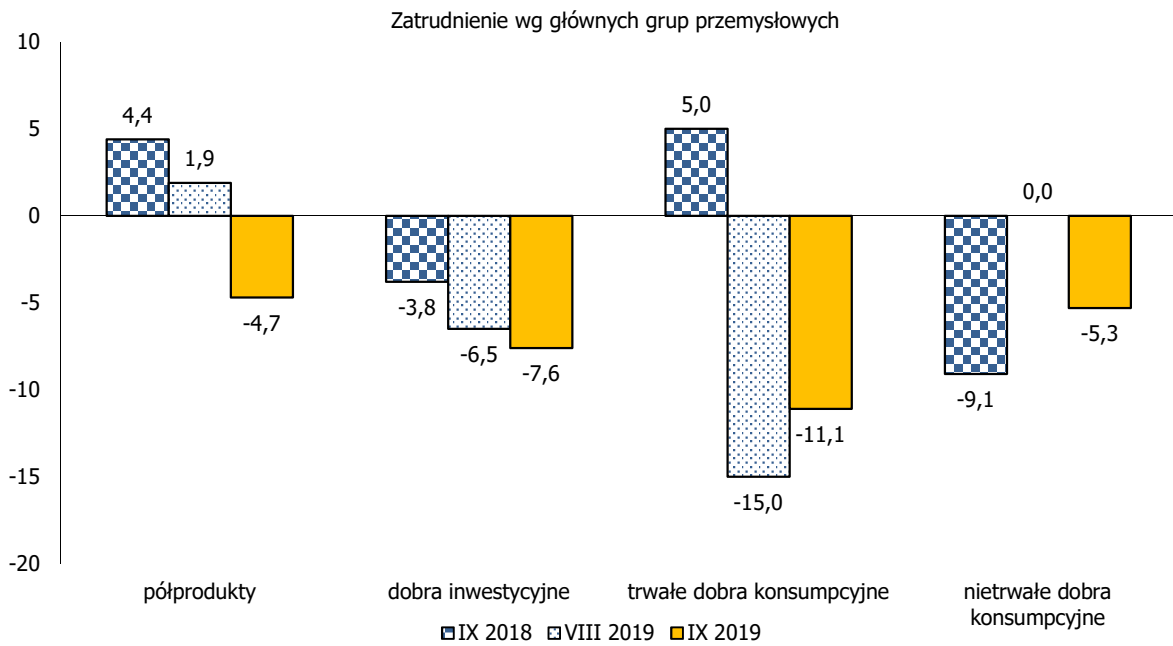
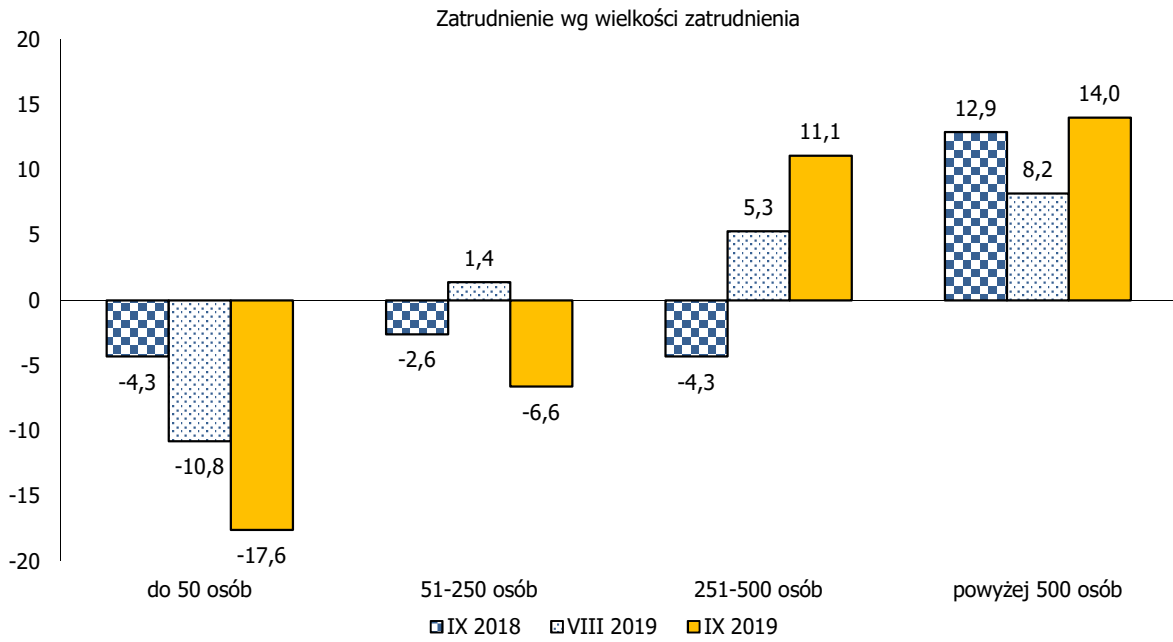

6. Zatrudnienie

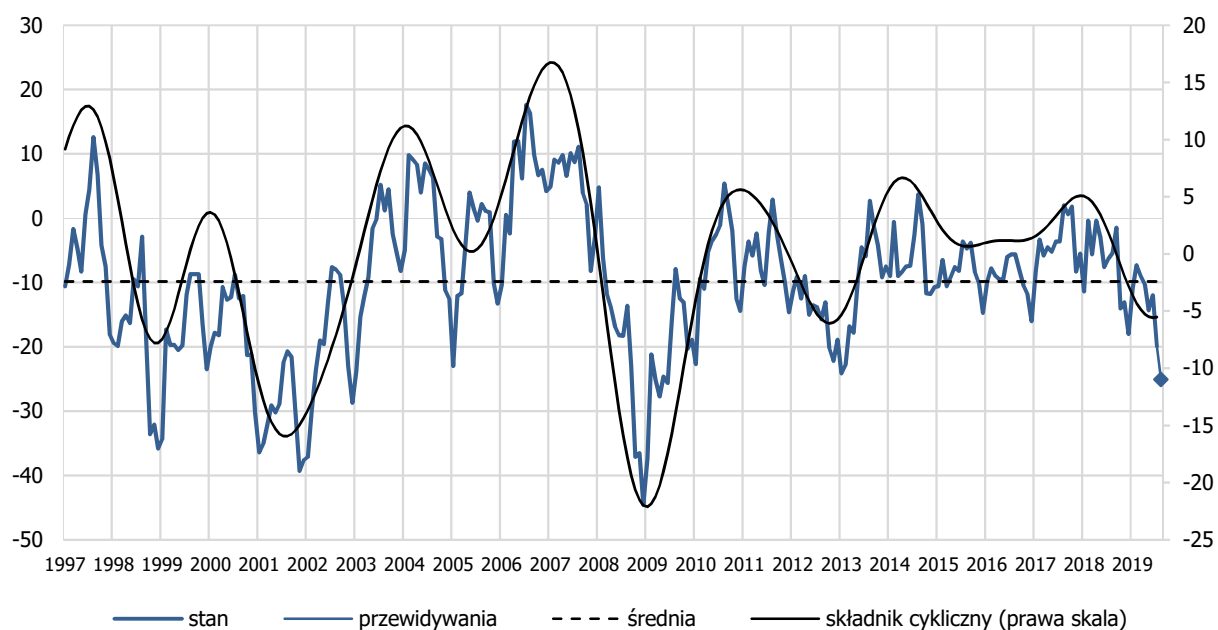

	IX'18	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19	przewidywania
wzrost	13,2	12,6	14,1	12,0	13,8	12,4
brak zmiany	72,0	75,0	76,3	75,2	67,3	65,2
spadek	14,8	12,4	9,6	12,8	18,9	22,4
saldo (1.-3.)	-1,6	0,3	4,4	-0,8	-5,1	-10,0

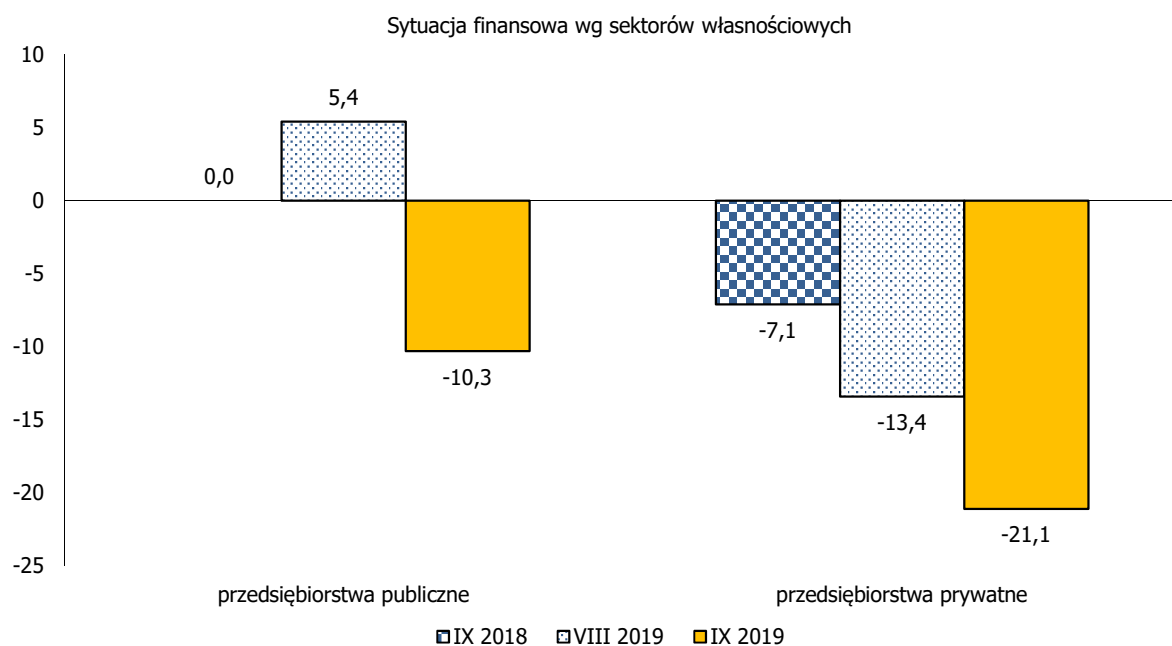

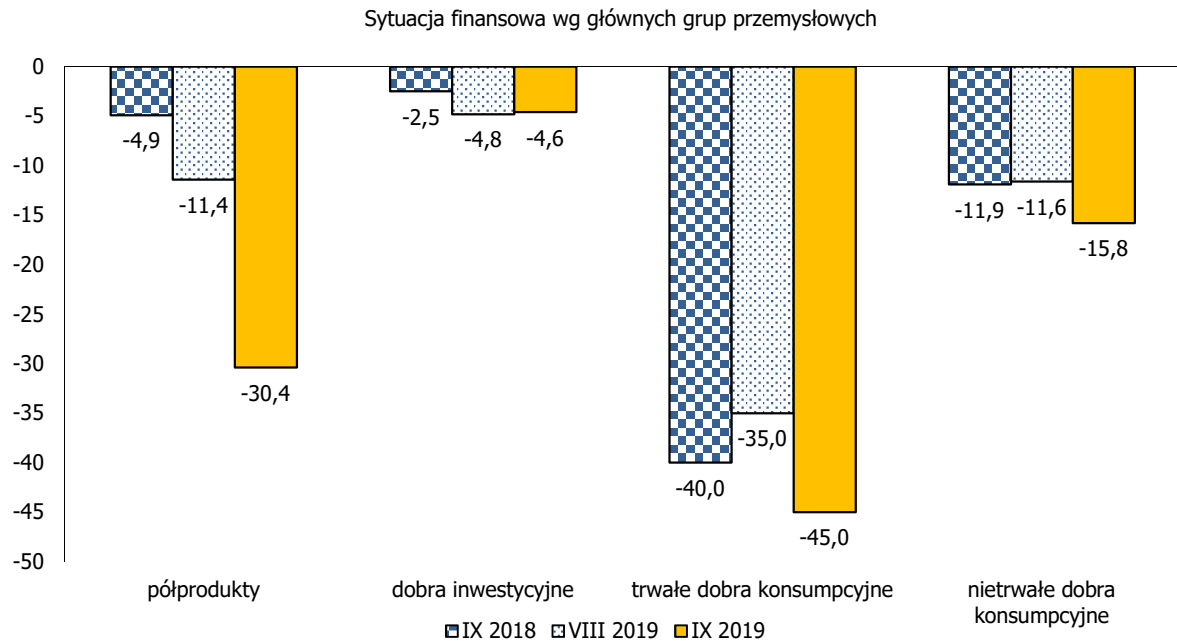
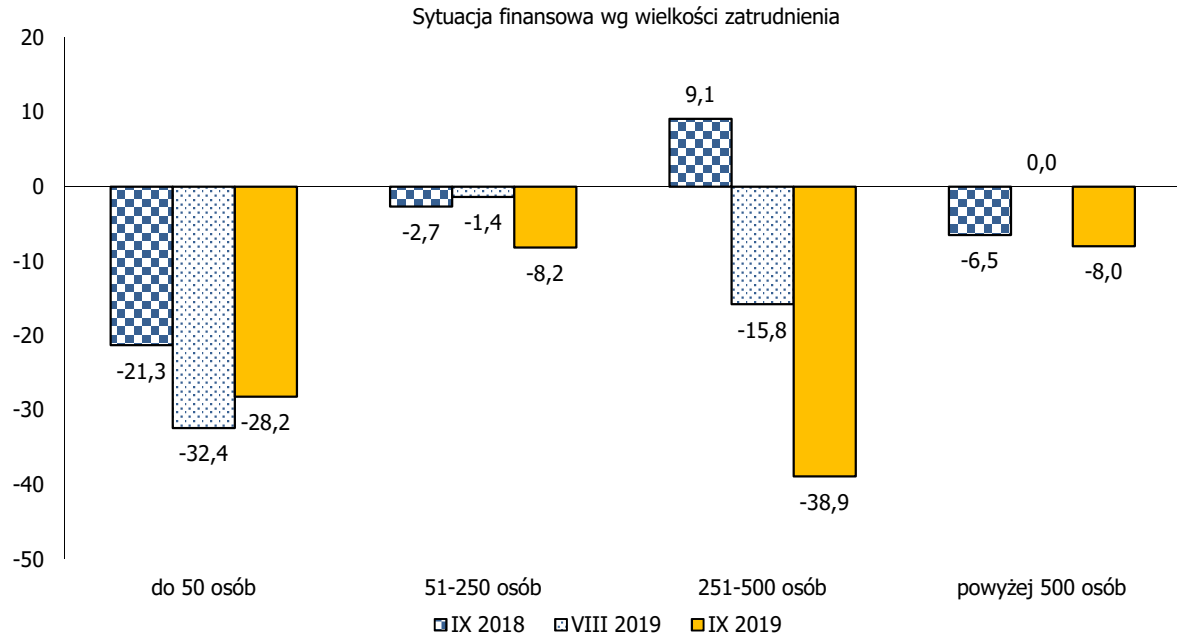

7. Sytuacja finansowa

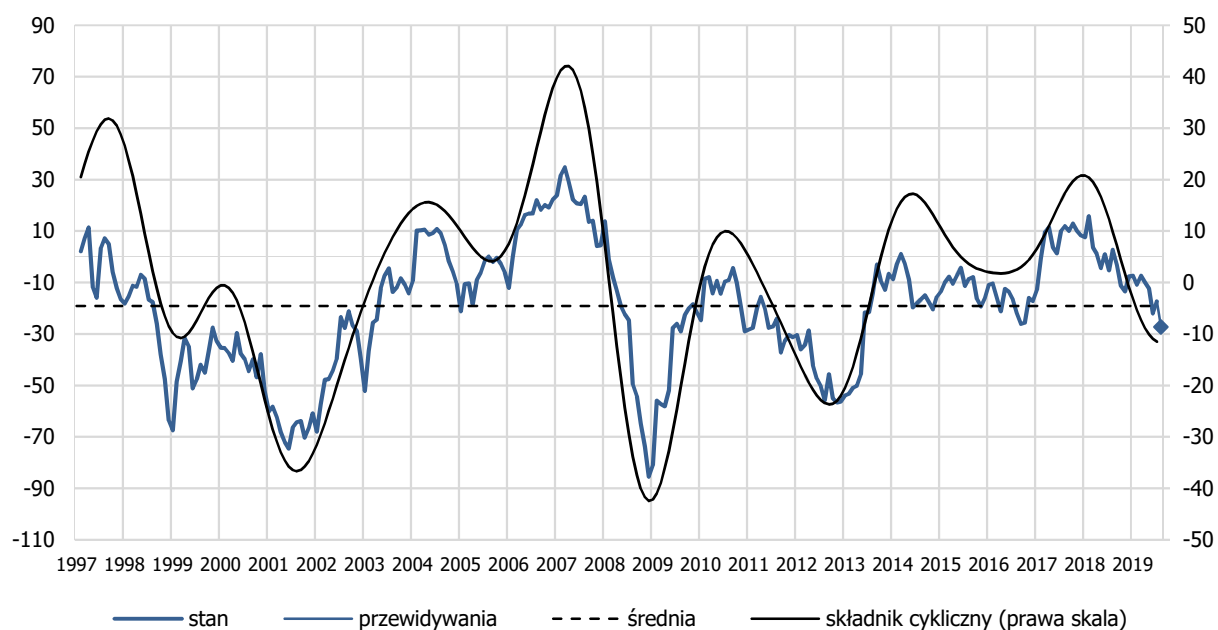

	IX'18	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19	przewidywania
poprawa	11,6	11,2	8,8	13,3	10,0	11,1
brak zmiany	70,5	67,2	68,1	61,3	60,1	52,7
pogorszenie	17,9	21,6	23,1	25,3	29,9	36,2
saldo (1.-3.)	-6,3	-10,3	-14,3	-12,0	-19,9	-25,1

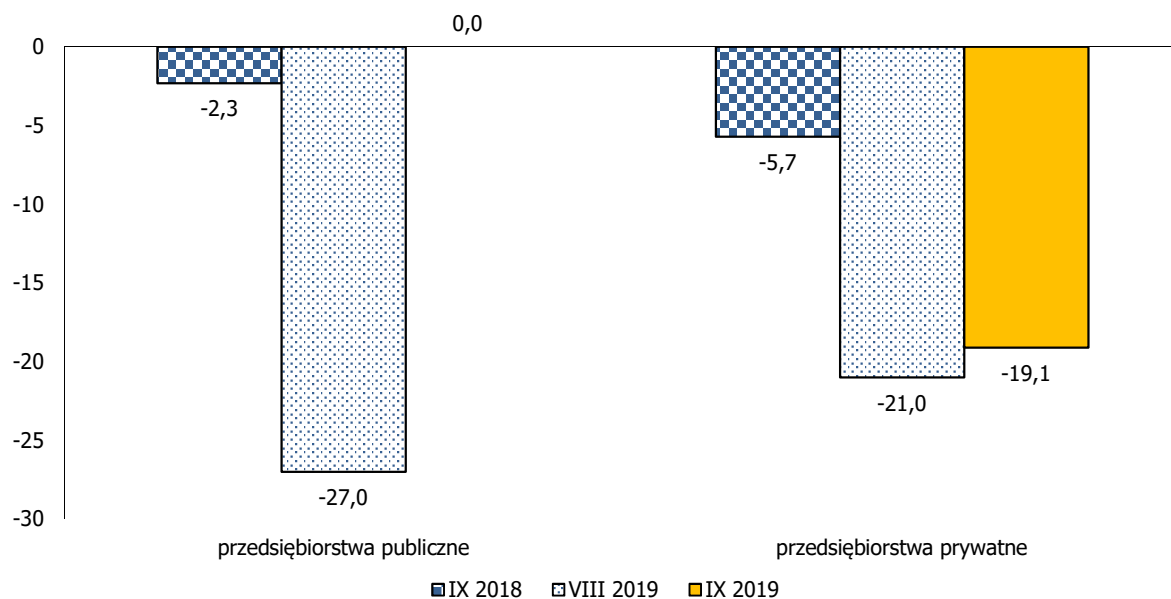

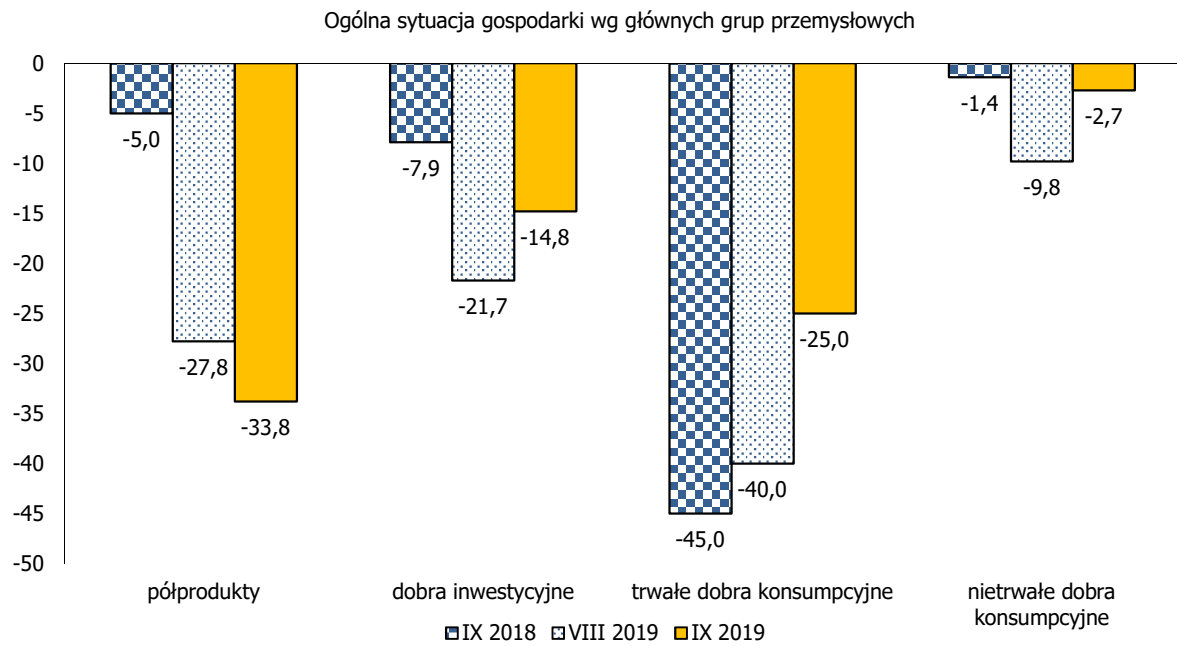
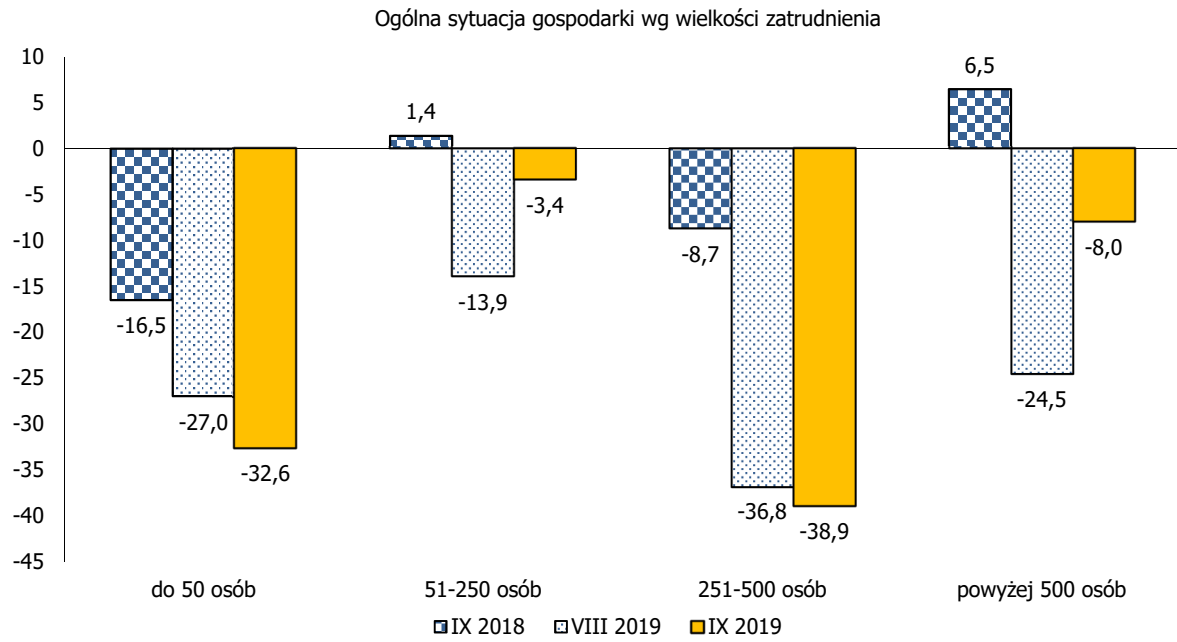
8. Ogólna sytuacja gospodarki

	IX'18	VI'19	VII'19	VIII'19	IX'19	przewidywania
poprawa	14,2	11,4	15,7	11,5	13,2	11,2
brak zmiany	66,3	67,3	56,3	55,0	56,4	50,3
pogorszenie	19,5	21,3	28,0	33,5	30,4	38,5
saldo (1.-3.)	-5,3	-9,9	-12,3	-22,0	-17,3	-27,3

Ogólna sytuacja gospodarki wg sektorów własnościowych

III. SUMMARY

In September, 2019 business situation in the manufacturing industry slightly deteriorated. The industrial confidence indicator (ICI RIED) monthly fell by 0.2 pts to -10.6 pts, and is now 12.1 pts down from the respective year 2018 figure. The annual decline of the indicator is greater than recorded in August, which means that negative cyclical factors are getting reinforced. This negative impact is also reflected in the annual decrease of all survey balances, esp. the ones of total orders (by 18.7 pts) and export orders (by 20 pts). Manufacturers' expectations are diverse: production and orders are forecasted to rise (in comparison with the August figures), and, at the same time, employment is expected to drop, and financial situation of firms and their opinions about general economic situation in Poland are foreseen to diminish. Taking into account that the coming months are usually the time of economic slowdown in the manufacturing industry, no significant improvement should be expected to come soon.